

Nemile

Kraj: Olomoucký

Správní obvod: Zábřeh

Nadmořská výška: 345 m n. m.

Počet obyvatel: 682

Adresa URL: www.nemile.cz

Okres: Šumperk

GPS souřadnice: 49.874769N, 16.847448E

První pís. zmínka: 1374 (650 let)

PSČ: 789 01

Historie obce Nemile

Název obce vznikl snad od osobního jména Nemil, méně pravděpodobná je vazba k přídavnému jménu nemilý. Obec Nemile používala pečetní znamení s položenou radlicí, nad níž je stvol s pěti růžemi.

Již v době první písemné zmínky k roku 1374 byl v Nemili dvůr. Ves patřila k hoštejnskému hradu a s ním se roku 1464 dostala k Zábřehu. Dvůr byl pronajímán až do roku 1617, kdy jej i se vsí od urozeného pána Ladislava Velena z Žerotína koupil urozený vladyka a rytíř Kryštof starší Huberck (Hubryk) z Belnsdorfu za 10 tisíc zlatých a vytvořil tak vlastně maličký samostatný statek; nakonec se toto zboží roku 1667 znovu vrátilo k panství Zábřeh. Podle lánského rejstříku z roku 1677 tu bylo jen 9 usedlých. V době josefínských reforem byl zrušen i nemilský dvůr a na jeho parcelách vznikla roku 1773 osada Filipov, která dostala jméno podle svého zakladatele knížete Filipa Erazima z Lichtenštejna. Roku 1834 měla Nemile již několik let školu a celkem 40 domů se 185 obyvateli, Filipov 25 domů se 161 obyvateli.

Do současnosti se na Filipově z původního statku dochovala tvrz, kterou, po mnoha přestavbách, dnes tvoří pouze přízemní budova bez poplužního dvora. V objektu tvrze je k vidění černá kuchyně, štukované panské pokoje, sklep s původní 20 m hlubokou studnou a nad ní též bohatě renesančně štukovaný průjezd.

V obci Nemile se nachází také dvě kapličky z konce 18. století. Ve 20. století byla postavena vodní nadrž na stejnojmenném potoce Nemilka v místě, kde kdysi býval mlýn původně patřící k tvrzi. Později to byla kartáčovna.

V roce 1948 byl Filipov připojen k Nemili s nímž již od 19. století měla Nemile společnou správu. Od roku 1960 se administrativní součástí Nemile stala také do té doby samostatná obec Lupěné. Tento komplex byl v letech 1976 až 1990 součástí Zábřeha.

Obě původně samostatné obce byly malé, Nemile měla v roce 1900 50 domů a 322 obyvatel, Filipov jenom 27 domů a 170 obyvatel. Tyto počty se sice pomalu zvyšovaly, což lze přičíst vlivu sousedního Zábřeha, ale po roce 1945 poněkud klesly, i když šlo v obou případech o české vesničky (v roce 1930 se zde celkem hlásilo jenom 10 obyvatel k Němcům). V roce 1950 měla již spojená obec celkem 101 domů a 431 obyvatel, v roce 1991 včetně Lupěného 150 domů a 524 usedlíků, z toho v Nemili 118 rodinných domů a 422 usedlíků.

Po zrušení poddanství byly pro obě vesničky okresní úřady a instituce v Zábřehu, kam také směřovalo stále více zdejších lidí za prací. Jinak to byly zemědělské lokality, jediný větší závod představovala od roku 1887 pila, která přežila i 2. světovou válku. Za první republiky zde měly vedoucí postavení strany lidová a sociálně demokratická. Snaha německých nacionalů založit ve Filipově na

počátku 20. století německou školu skončila nakonec nezdarem. Po roce 1945 se celkový charakter obou lokalit nezměnil, i když se zvýšilo procento dojíždějících do zábřežských průmyslových závodů.

Společné JZD Nemile-Lupěné z roku 1957 mělo jen velmi krátké trvání, protože již o rok později se stalo součástí družstva v Zábřehu.

Obyvatelům sloužila v roce 1990 jenom jedna prodejna a hostinec, ostatní potřeby si museli obyvatelé obstarávat v Zábřehu.

TVRZ

Kolem roku 1620 Kryštof Huberck renesenčně přestavuje původní středověkou tvrz s poplužním dvorem.

Renesenční sloh měl v oblibě i Žerotín, který v tomto slohu představěl zámek Moravskou Třebovou, odkud si Kryštof Huberck povolává Vlašského italského mistra Balcra. V roce 1623 zachycuje Paulus Arettinus na své mapě Zábřežska nemilskou tvrz patrovou s čtyřkřídým uzavřeným dvorem.

Roku 1848–1850 byla tvrz ještě v rukou Lichtenštejnů, kteří byli posledními majiteli se šlechtickým původem. Roku 1869 ji od nich kupují Antonín a Anna Hrubí a od nich potom roku 1876 Anna Doleželová.

Autor: J. Schoffer

